

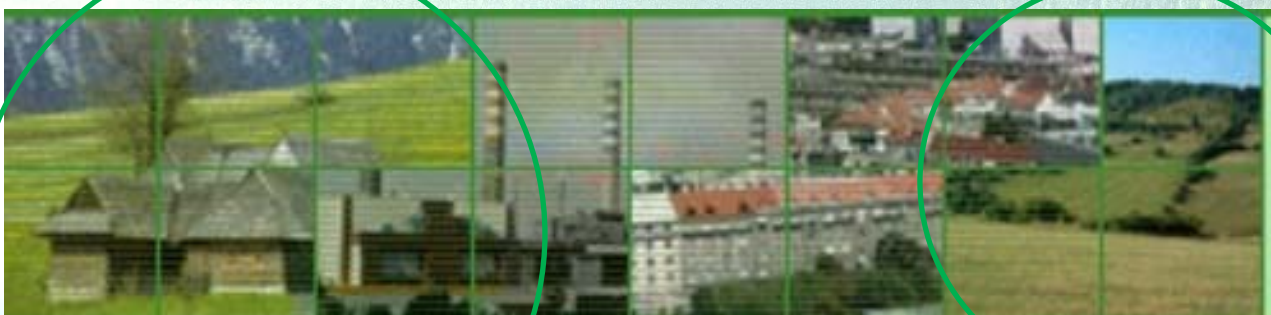

EIA nástroj pre rozhodovanie....

máj 2010

Oravec, Rusko

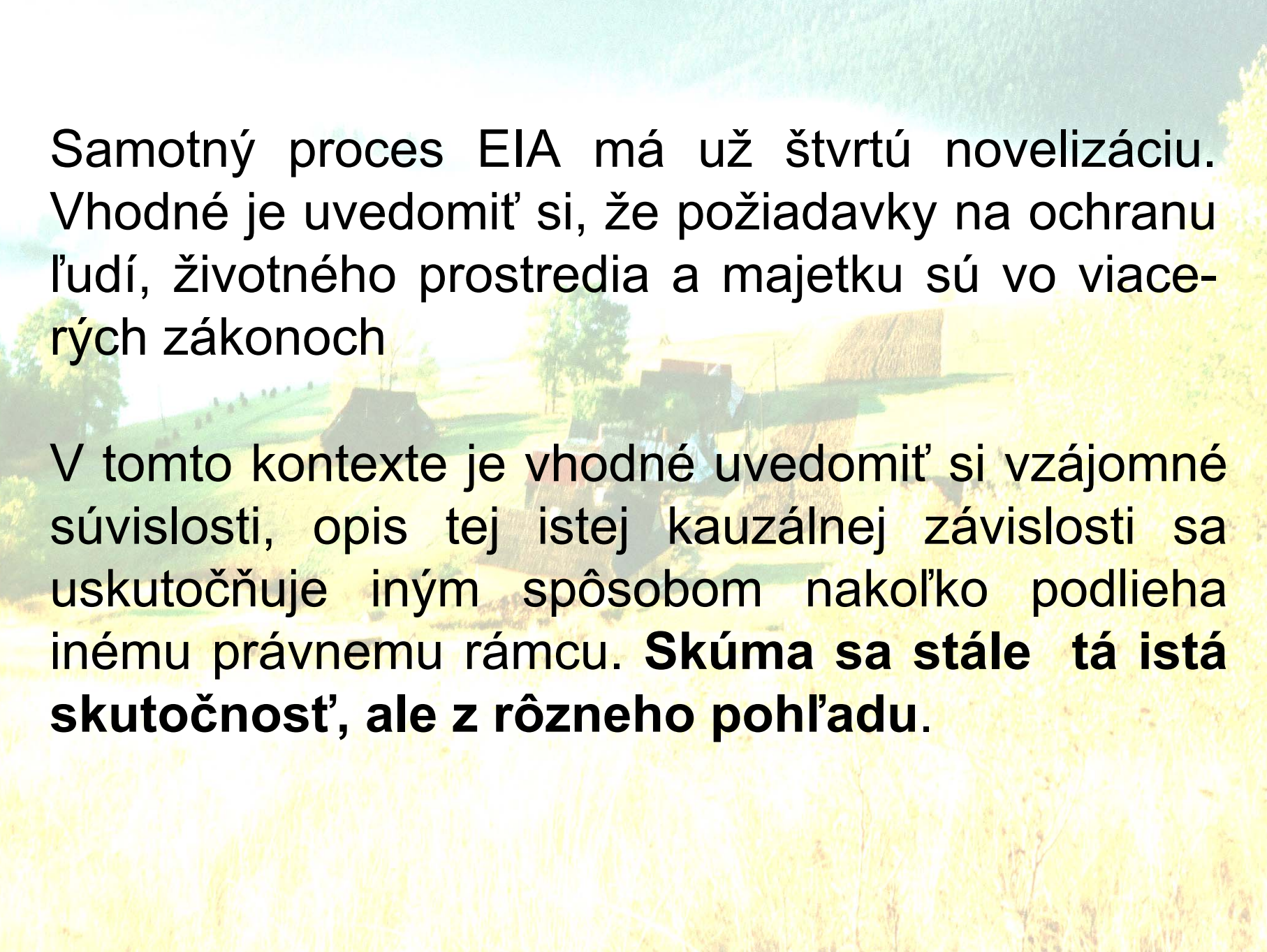
Posudzovanie vplyvov na životné prostredie

Problematika posudzovania rizík má v procese riadenia rizík kľúčové postavenie.

V procese posudzovania je vhodné mať jednotnú metodiku. V opačnom prípade, pri vytváraní „tiež metód“, dochádza k dehonestácii samotného procesu EIA.

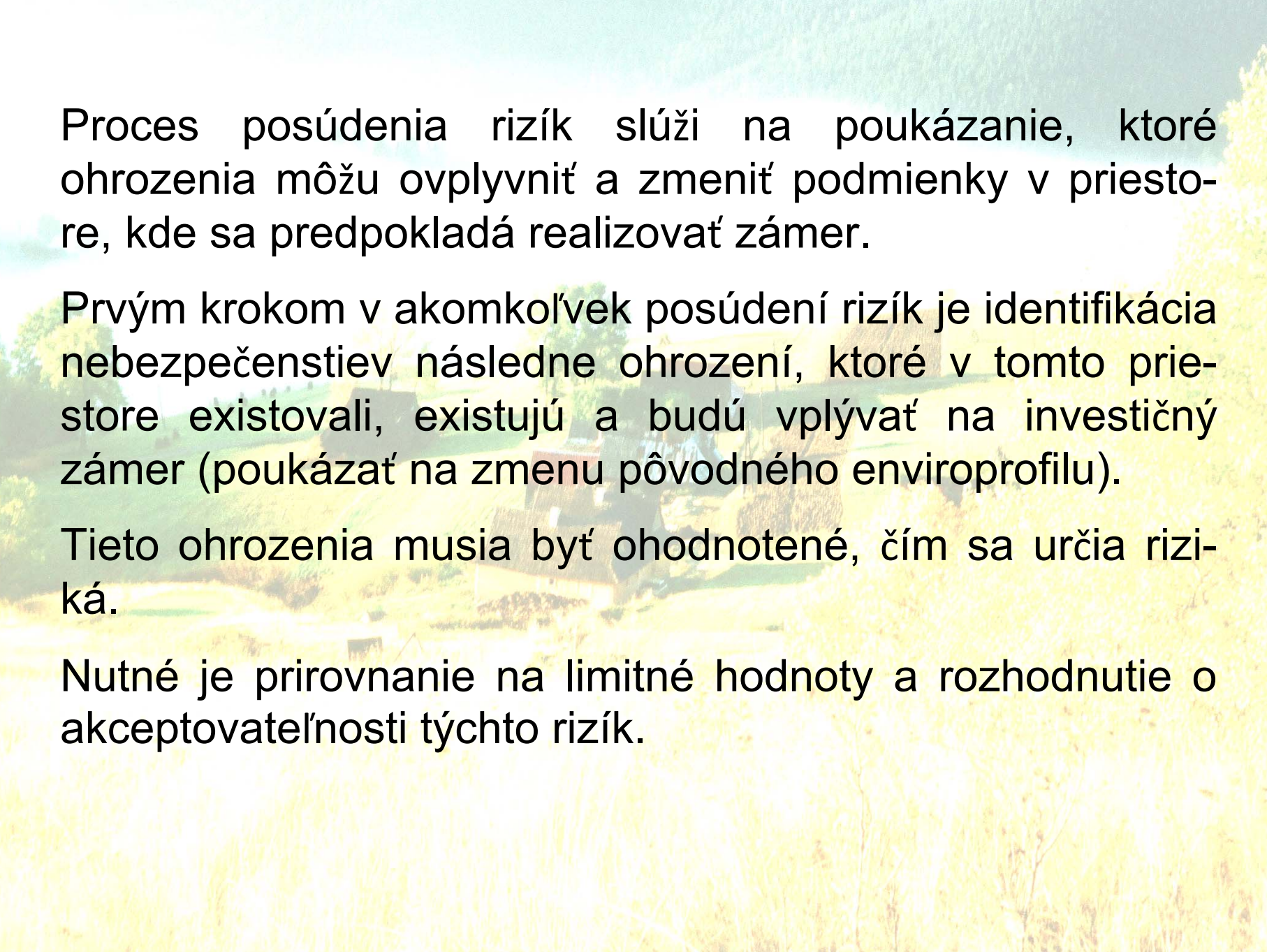
Cieľom príspevku je poukázať na niektoré slabé miesta v procese EIA, východiská k minimalizovaniu subjektívneho vplyvu zhotoviteľa a investora, zohľadneniu záujmov občanov so záujmami investora.

Samotný proces EIA má už štvrtú novelizáciu. Vhodné je uvedomiť si, že požiadavky na ochranu ľudí, životného prostredia a majetku sú vo viacerých zákonoch

V tomto kontexte je vhodné uvedomiť si vzájomné súvislosti, opis tej istej kauzálnej závislosti sa uskutočňuje iným spôsobom nakoľko podlieha inému právnemu rámcu. **Skúma sa stále tá istá skutočnosť, ale z rôzneho pohľadu.**

Pojmy z EIA	Systémový pojem
Environmentálne faktory človek, fauna a flóra, pôda, voda, ovzdušie podnebie, krajina, hmotné statky a kultúrne dedičstvo.	Nebezpečenstvo skrytá vlastnosť skúmaného objektu .
Environmentálny aspekt činnosti, výrobky, služby organizácie, ktoré súvisia so životným prostredím.	Ohrozenie prejav nebezpečenstva [1].
Dopad každá zmena vo fyzickom, prírodnom alebo kultúrnom prostredí spôsobená činnosťou.	Dôsledok kvantitatívne, alebo kvalitatívne vyjadrenie škody.
Riziko je pravdepodobnosť, s ktorou za definovaných podmienok expozície dôjde k prejavu nepriaznivého účinku na ľudské zdravie, alebo zložky ekosystému alebo pravdepodobnosť, s ktorou dôjde k šíreniu kontaminantu do okolitého prostredia .	Riziko kombinácia pravdepodobnosti a dôsledku konkrétnej udalosti.
Prahová hodnota hranica za ktorou prostredie, organizmus, spoločnosť alebo ekonomika sú evidentne nepriaznivo ovplyvnené a degradované .	Akceptovateľné riziko - ktoré sme ochotní akceptovať v príslušnom čase a priestore .

Proces posúdenia rizík slúži na poukázanie, ktoré ohrozenia môžu ovplyvniť a zmeniť podmienky v priestore, kde sa predpokladá realizovať zámer.

Prvým krokom v akomkoľvek posúdení rizík je identifikácia nebezpečenstiev následne ohrození, ktoré v tomto priestore existovali, existujú a budú vplývať na investičný zámer (poukázať na zmenu pôvodného enviroprofilu).

Tieto ohrozenia musia byť ohodnotené, čím sa určia riziká.

Nutné je prirovnanie na limitné hodnoty a rozhodnutie o akceptovateľnosti týchto rizík.

Postupnosť krokov posudzovania rizika	Problém v EIA
<u>1. krok</u>	
Stanovenie cieľa posudzovania.	-
Zadefinovanie požiadaviek na proces posudzovania.	Kto a v akom rozsahu bude tvoriť proces posudzovania, jeden odborník, alebo viacerí.
Zabezpečenie potrebných podkladov a informácií pre posúdenie rizík.	Nepostačujúce podklady, znalosti, nezistené skutkové podstaty, reálne nevykonané obhliadky v rámci zisťovacieho konania.

2. krok

Určenie hraníc posudzovaného systému.

Jasne definovaný priestor, ktorý existuje v konkrétnej infraštruktúre a náväznosť na priľahlé okolie.

Dekompozícia systému na podsystémy

Napojenie na existujúcu infraštruktúru, existujúce priestorové pomery a definované parametre tvorenej infraštruktúry. Jasné regulatívy.

Charakteristické väzby medzi podsystémami.

Určenie vstupov, výstupov.

Prepojenie medzi jednotlivými inžinierskymi sieťami, prepojenie na existujúcu infraštruktúru. Urbanistická náväznosť, resp. zohľadnenie enviroprofilu v krajine.

3. krok

Identifikácia nebezpečenstiev a ohrození.

Absencia jednotného katalógu nebezpečenstiev a hrozieb (enviro. faktory a aspekty). Nedostatočne, zámerne nevhodne opísaný enviro-profil.

Aplikovanie princípu verifikácie v rámci primárnej selekcie.

Vyjadrenia dotknutých strán a verejnosti. Vykonáva sa mnohokrát formálne. Procesné chyby, postupy, termíny, zodpovednosť, právna nepostihnuteľnosť.

Vytvorenie charakteristických scenárov.

Variantné riešenia. Dopredu zdôvodňované a podporované jedno riešenie (konštatovanie investora, že iné riešenie nie je ekonomicky výhodné pre investora a pod.).

4. krok

Určenie dôsledku pre príslušný scenár - nežiadúca udalosť.

Výpočet pravdepodobnosti výskytu udalosti.

Výpočet rizika.

V SR neexistuje, napriek tomu že existuje právny rámec pre takýto výpočet.

Absencia jednotnej metodiky umožňuje tvoriť pseudohodnotenia.

5. krok

Matica rizík s hranicami akceptovateľnosti.

Neakceptovanie normatívmi stanovených hraníc, fyzikálne, biologické a sociálne hranice.

Porovnanie výsledného rizika príslušného scenára s akceptovateľnými hranicami.

Neexistuje jednotná metodika. Každý zhotoviteľ EIA si vytvára svoj nástroj pre preukázanie navrhnutých variant.

6. krok

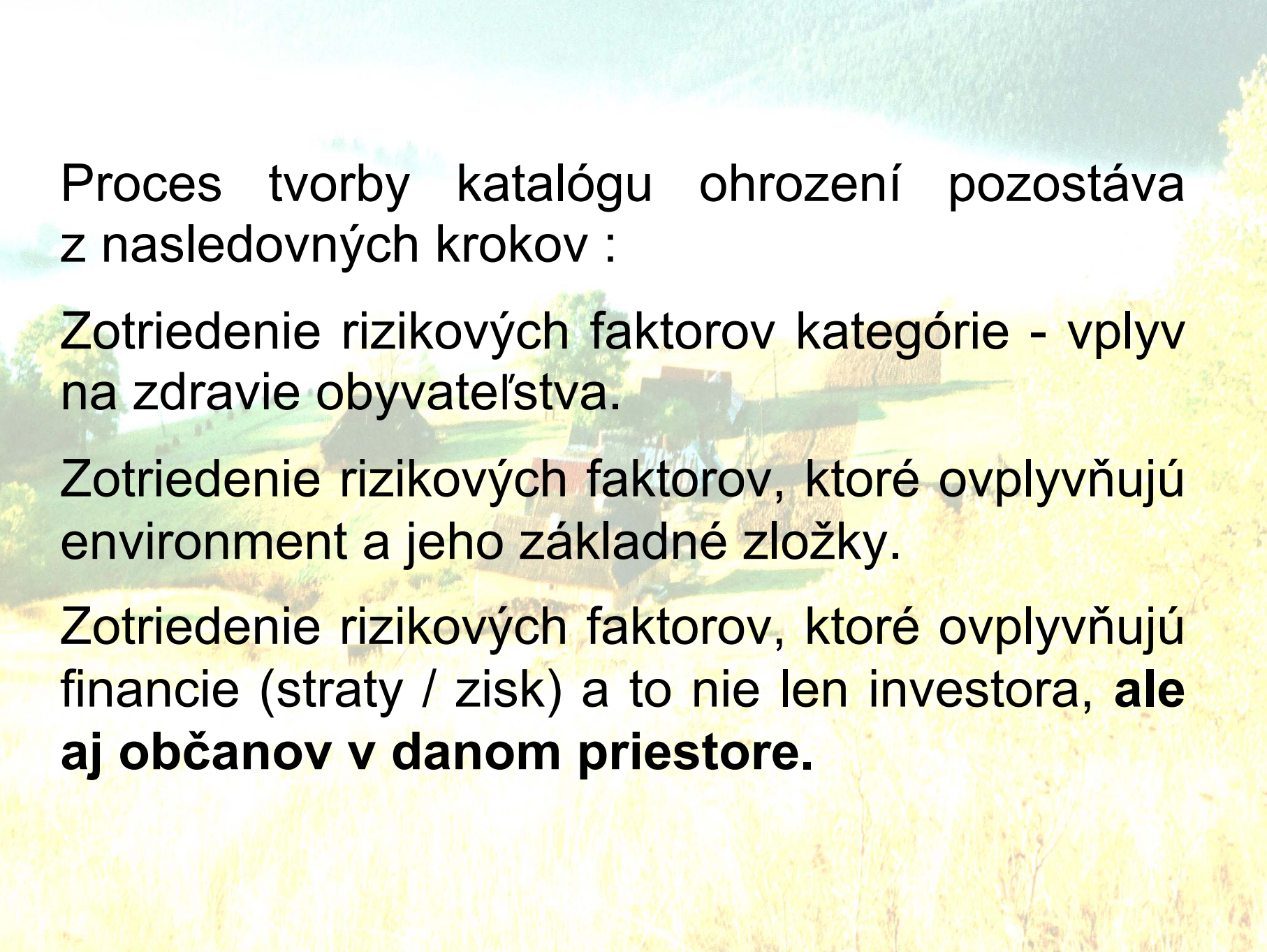
Návrh a realizovanie opatrení na minimalizovanie rizika.

Nezohľadnenie požiadaviek dotknutých orgánov vo variantných riešeniach.

7. krok

Vyhodnotenie procesu posudzovania rizika.

Doporučenia, resp. závery zo Správy posudzovateľa nie sú prenesené do stavebného rozhodnutia.

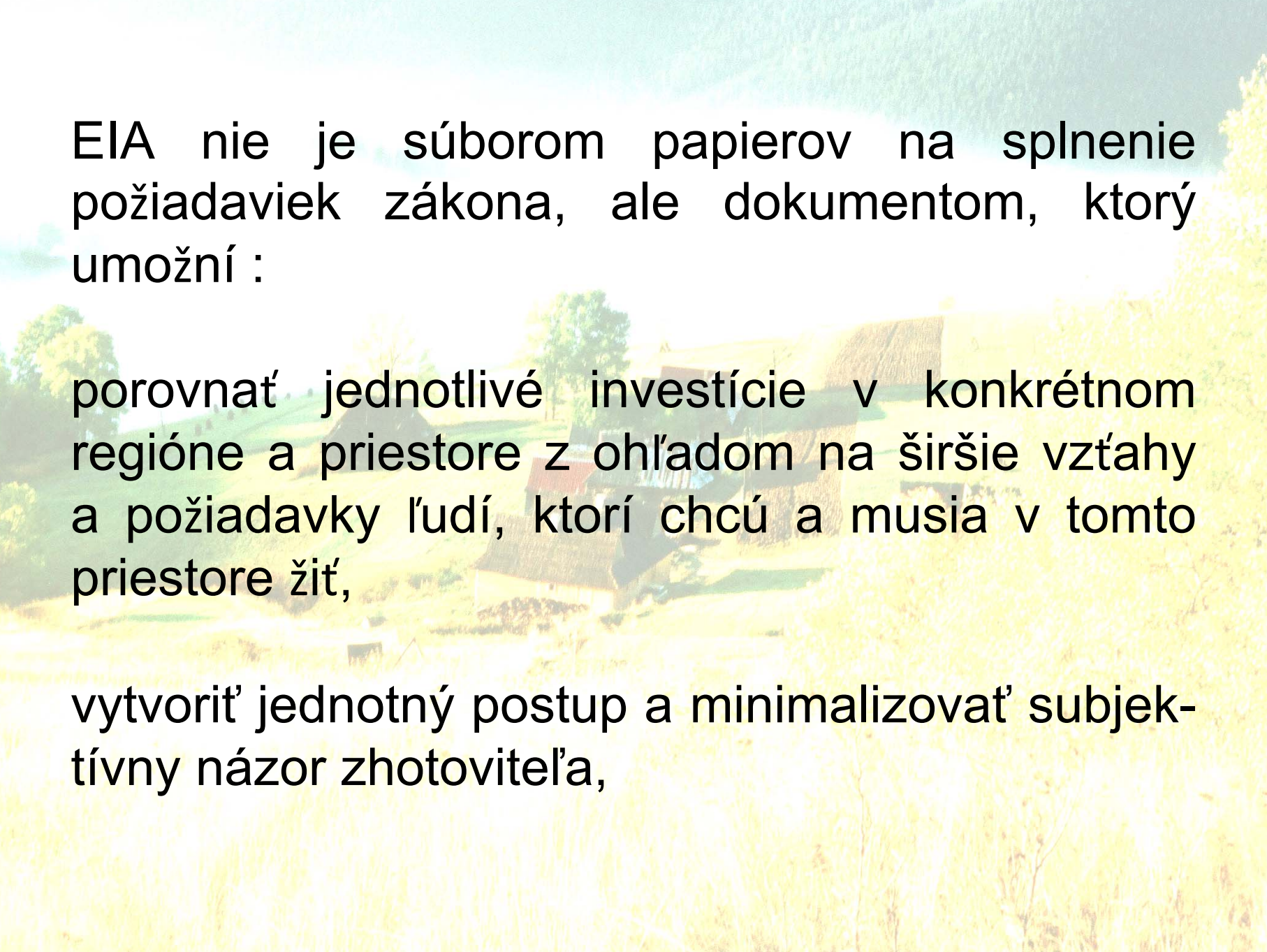

Proces tvorby katalógu ohrození pozostáva z nasledovných krokov :

Zotriedenie rizikových faktorov kategórie - vplyv na zdravie obyvateľstva.

Zotriedenie rizikových faktorov, ktoré ovplyvňujú environment a jeho základné zložky.

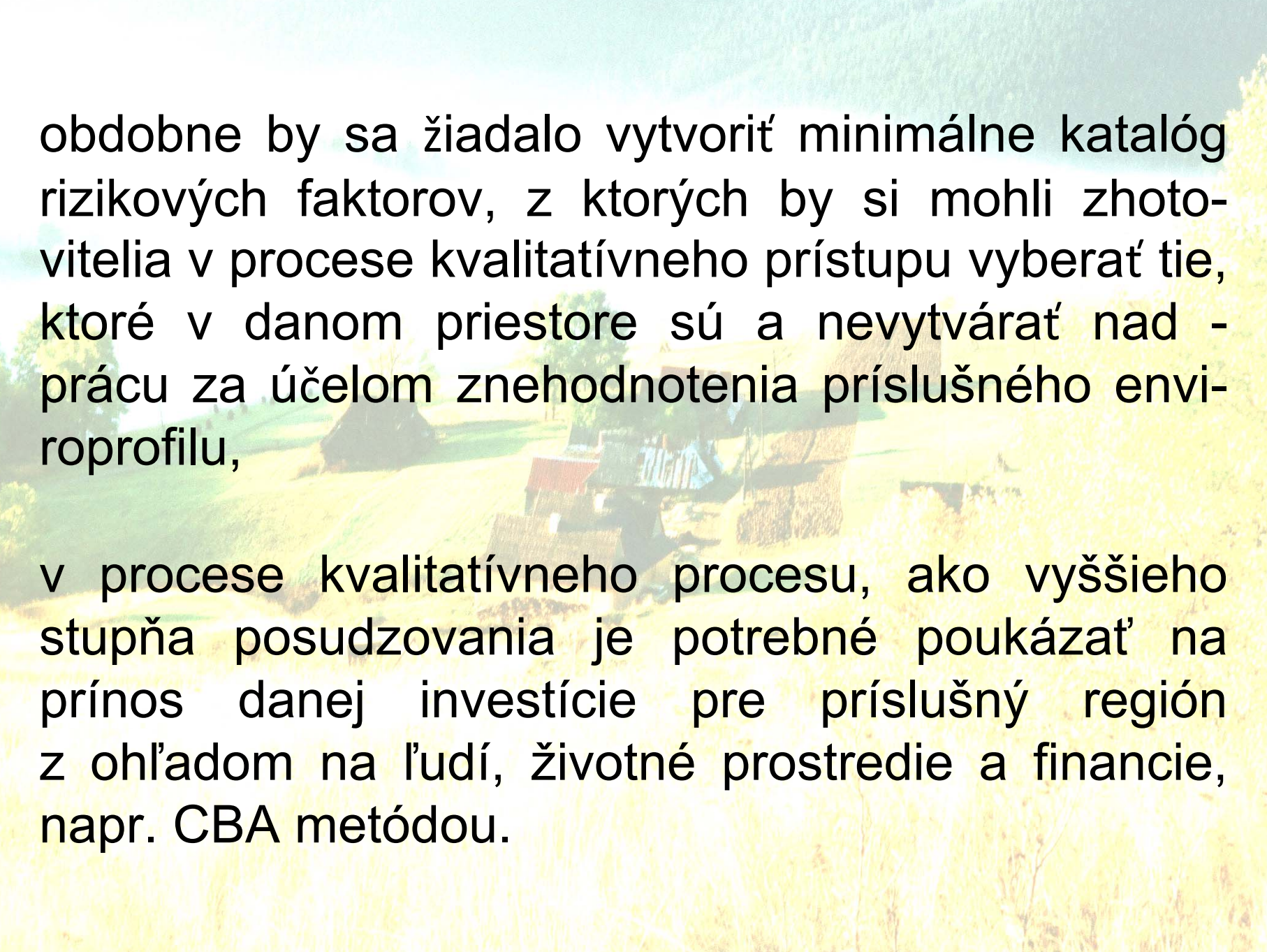
Zotriedenie rizikových faktorov, ktoré ovplyvňujú financie (straty / zisk) a to nie len investora, **ale aj občanov v danom priestore.**

EIA nie je súborom papierov na splnenie požiadaviek zákona, ale dokumentom, ktorý umožní :

porovnať jednotlivé investície v konkrétnom regióne a priestore z ohľadom na širšie vzťahy a požiadavky ľudí, ktorí chcú a musia v tomto priestore žiť,

vytvoriť jednotný postup a minimalizovať subjektívny názor zhotoviteľa,

obdobne by sa žiadalo vytvoriť minimálne katalóg rizikových faktorov, z ktorých by si mohli zhotovitelia v procese kvalitatívneho prístupu vyberať tie, ktoré v danom priestore sú a nevytvárať nad - prácu za účelom znehodnotenia príslušného enviroprofilu,

v procese kvalitatívneho procesu, ako vyššieho stupňa posudzovania je potrebné poukázať na prínos danej investície pre príslušný región z ohľadom na ľudí, životné prostredie a financie, napr. CBA metódou.

Ďakujem za vašu pozornosť.